

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»
КАФЕДРА Економічної теорії та права**

(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з навчально-виховної роботи

Галина ЄВСЄЄВА

Галина ЄВСЄЄВА

20 21 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи ринкових відносин

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність 122 «Комп'ютерні науки»
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма «Комп'ютерні науки»
(назва освітньої програми)

освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)

форма навчання денна
(денна, заочна, вечірня)

розробник Кірієнко Ольга Миколаївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В дисципліні надається аналіз суті, структури, функцій та механізму функціонування ринку, еволюції ринкових відносин і конкуренції. Обґрунтування необхідності державного регулювання економіки та основних його інструментів. Опанування методами розрахунку основних макроекономічних показників та визначення їх динаміки. Вивчення форм прояву макроекономічної нестабільності. Аналіз фіскальної та монетарної політики держави та результатів впливу держави на економіку за допомогою їх інструментів.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			IV	
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90	
Аудиторні заняття, у т.ч:	30		30	
лекції	30		30	
лабораторні роботи				
практичні заняття				
Самостійна робота, у т.ч:	60		60	
підготовка до аудиторних занять	30		30	
підготовка до контрольних заходів	10		10	
виконання курсового проекту або роботи				
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	20		20	
підготовка до екзамену				
Форма підсумкового контролю			залік	

Галина ЄВСЄЄВА

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: закріплення у студентів основ економічних знань та формування економічного мислення, оволодіння науковими методами аналізу економічних явищ, надбання навичок практичного рішення економічних задач, вміння самостійно досліджувати економічні процеси та їх зміни у суспільстві, надавати їх особисту оцінку, використовувати отримані знання в особистій професійній діяльності.

Завдання дисципліни: вивчення методів дослідження макроекономічних процесів, ринкових механізмів та механізмів макроекономічної політики щодо регулювання економіки, інструментів впливу держави на макроекономічні пропорції, теоретичних моделей та практичних можливостей економічного зростання національної економіки. Визначення місця і ролі підприємства в економічній системі, характеру функціонування в залежності від умов конкуренції.

Пререквізити дисципліни: Курс лекцій з цієї дисципліни базується на засвоєнні студентами наступних дисциплін: «Політологія», «Соціологія», «Філософія».

Постреквізити дисципліни: Набуті знання з дисципліни «Основи ринкових відносин» можуть бути використані при вивченні наступних дисциплін «Основи охорони праці та цивільного захисту», «Теорія прийняття рішень», «Системний аналіз», «Представлення знань в інформаційних системах», і у подальшій професійній діяльності.

Компетентності: **ЗК1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. **ЗК2.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. **ЗК6.** Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. **ЗК7.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. **ЗК11.** Здатність приймати обґрунтовані рішення. **ЗК14.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. **ЗК17.** Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Заплановані результати навчання: **ПР1.** Застосовувати знання основних форм і законів абстрактно-логічного мислення, основ методології наукового пізнання, форм і методів вилучення, аналізу, обробки та синтезу інформації в предметній області комп'ютерних наук. **ПР20.** Будувати зв'язки та відносини з людьми, враховувати точку зору колег, розуміти інших людей, виражати довіру команді, визнавати свої помилки, уникати та запобігати конфліктам, стримувати особисті амбіції. Здійснювати підбір і підготовку інформації та задач проектній команді, ставити цілі і формулювати завдання для реалізації проектів і програм. Реалізовувати систему моральних стосунків у професійній діяльності. **ПР21.** Вміння враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії і пожежної безпеки під час формування технічних рішень. **ПР23.** Застосовувати базові професійні і наукові знання в галузі соціально-гуманітарних та економічних наук у пізнавальній та професійній діяльності.

Методи навчання:

1. Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (пояснення, розповідь, лекція, бесіда, робота з підручником; ілюстрування, демонстрування);

2. Методи стимулювання навчальної діяльності (навчальна дискусія, забезпечення успіху в навчанні, пізнавальні ігри, створення ситуації інтересу у процесі викладення, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід студента; стимулювання обов'язку і відповідальності в навчанні).

Форми навчання: групові, колективні, індивідуальні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль I. Загальні основи ринкових відносин					
Економічна система суспільства та типи	6	2			4

економічних систем.				
Товарна форма організації суспільного виробництва.	12	4		8
Ринок: сутність, структура та інфраструктура.	12	4		8
Підприємство та підприємства.	6	2		4
Доходи та форми їх отримання.	6	2		4
Конкуренція та монополія у ринковій економіці.	12	4		8
Динаміка національного виробництва	6	2		4
Зайнятість та безробіття	6	2		4
Інфляція.	6	2		4
Фіскальна політика держави та її інструменти.	6	2		4
Монетарна політика держави та її інструменти.	12	4		8
Всього годин	90	30		60

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

	Тема занять	Кількість годин
1	Економічна система суспільства та типи економічних систем.	2
2.3	Товарна форма організації суспільного виробництва.	4
4.5	Ринок: сутність, структура та інфраструктура.	4
6	Підприємство та підприємства.	2
7	Доходи та форми їх отримання.	2
8.9	Конкуренція та монополія у ринковій економіці.	4
10	Динаміка національного виробництва	2
11	Зайнятість та безробіття	2
12	Інфляція.	2
13	Фіскальна політика держави та її інструменти.	2
14.15	Монетарна політика держави та її інструменти.	4
	Всього годин	30

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичні заняття не передбачені навчальним планом.

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
	підготовка до аудиторних занять	30
	підготовка до контрольних заходів	10
	опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	20
1	Відносини власності	2
2	Товар і його властивості	2
3	Інфраструктура ринку	2
4	Підприємство як товаровиробник	2
5	Показники національної економіки	4
6	Сукупний попит та сукупна пропозиція	2
7	Механізми регулювання національної економіки	2
8	Соціальний захист населення	4
	ВСЬОГО	60

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Основними методами контролю є письмовий, тестовий і практична перевірка.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

З дисципліни «Основи ринкових відносин» передбачено 1 змістовий модуль.

Критерії оцінки виконання завдань змістового модуля 1. Загальні основи ринкових відносин

Структура кожного завдання контрольної роботи складається з двох типів питань.

- 1 теоретичне питання (50 балів студент отримує за виконання теоретичного питання);
- 10 тестових завдань (50 балів за виконання 10 тестових питань (по 5 балів за кожну правильну відповідь)).

Максимальну оцінку 50 балів за теоретичне питання студент отримує, якщо дав повну, правильну і обґрунтовану відповідь, самостійно зробив узагальнення та висновки.

- 45-49 балів, якщо студент у повному обсязі розкрив питання за структурою та його змістом;
- 35-44 балів, якщо студент в основному розкрив зміст питання, але окремі аспекти не знайшли свого відображення, відсутня системність розуміння матеріалу даного теоретичного питання;
- 24-34 балів, якщо виклав матеріал логічно та послідовно, але не зміг зробити узагальнень і висновків;
- 10-23 балів, якщо студент в основному розкрив зміст теоретичного питання, але відсутня системність знання матеріалу курсу;
- 1-9 балів, якщо студент висвітлює окремі фрагменти, які не пов'язані між собою;

Студент отримує 0 балів, якщо теоретичне питання не розкрито, відповідь неправильна, студент не має чіткого уявлення про дисципліну.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається за результатами змістового модуля 1.

11. ПОЛІТИКА КУРСУ

Щоб відпрацювати пропущені лекції, обов'язково необхідно надати конспект лекцій викладачеві під час поточних консультацій. Пропущений або невиконаний поточний контроль необхідно написати у призначений викладачем час. Не зараховується наданий для перевірки чужий конспект лекцій.

Кожен зі студентів в своїй діяльності, в процесі навчання, повинен дотримуватись принципів академічної доброчесності, які містяться в Кодексі доброчесності ДВНЗ ПДАБА від 5.07.2018 р.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

В разі, якщо виникають випадки порушення поведінки в аудиторії з боку студента до нього застосовується методи виховного та адміністративного впливу в передбаченому в академії порядку.

Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Академії, він може звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Балаєстрик Л.О. Макроекономіка: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича.- К.: Знання, 2007.
2. Гальчинский А.С., Сщенко П.С., Палкін Ю.І. Основи економічної теорії: Підручник. - К.: «Вища школа», 1995.
3. Економічна теорія: Макро- і мікроекономіка. Навчальний посібник/ За ред. З.Г. Ватаманюка, С.М. Панчишина. – К.: ВД «Альтернативи», 2001.
4. Економічна теорія: Підручник/ За ред., В.М. Тарасевича.- Київ: Центр навчальної літератури, 2006.
5. Економічна теорія: Політекономія: Підручник/ За ред. В.Д. Базилевича.- К.: Знання-Прес, 2007.
6. Економічна теорія. Посібник вищої школи (Воробйов С.М., Гриценко А.А., Лісовицький В.М., Соболев В.М.)/ Під загальною редакцією Воробйова С.М. – Харків- Київ, 2003.
7. Кравчук Ю.Б. Основы экономической теории: Учебное пособие для студентов всех специальностей всех форм обучения. Харьков: ХНУВД, 2014. – 341 с.
8. Мікроекономіка: Підручник/ За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2008.
9. Мочерний С.В., Мочерна Я.С. Політична економія: Навч. Посіб.- 2-ге вид., випр. і доп.- К.:Знання, 2007.
10. Основи економічної теорії: політекономічний аспект: Підручник/ Г.Н. Климко, В.П. Нестеренко, Л.О. Каніщенко та ін.- К.: Вища шк.- Знання, 1997.
11. Основи економічної теорії/ С.В. Мочерний, С.А. Срохін, Л.О. Каніщенко та ін. – К.: ВЦ «Академія», 1997.
12. Основи економічної теорії: Підручник: У 2 кн. Кн.1: / За ред. Ю.В. Ніколенка. – К.: Либідь, 1998.
13. Пилипенко Г.М. Макроекономіка: Навч. посібник.- Д.: Національний гірничий університет, 2006.
14. Політекономія: Уч. посібник/ За ред. В.М. Хоменка. – Дніпропетровськ: ПДАБА, 2003.
15. Світова економіка: підручник/ А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, О.І. Рогач та ін.- К.: Либідь, 2007.
16. Агапова Т.А., Серегина С.Ф. Макроэкономика: Учебник/ Под общей ред. д.э.н., проф. А.В. Сидоровича – М.: Изд-во «Дело и Сервис», 2004.
17. Задоя А.А., Петруня Ю.Е. Основы экономики: Учеб. пособие – К: Вища шк., 1998.
18. Курс экономической теории: Учебное пособие/ Под ред. М.Н. Чепурниа, Е.А. Киселёвой.- Киров: Издательство «АСА», 1996.
19. Макконнелл К., Брю С., Флиня Ш. Экономика: принципы, проблемы и политика - М.: ИНФРА-М, 2016.
20. Основы экономической теории: Учебник/ С.В. Мочерный, В.К. Симоненко, В.В. Секретарюк, А.А. Устенко; Под общ. ред. С.В. Мочерного. – К.: «Знання», КОО, 2000.
21. Петруня Ю.Е., Задоя А.А. Основы экономической теории: Учеб. пособие.- К.: Знання, 2008.
22. Хоменко В. М. Політекономія: Уч. посібник – Дніпропетровськ: ПДАБА, 2013.
23. Экономическая теория. Учебник/ Под общей ред. акад. В.И. Видяпина, А.И. Добрынина, Г.П. Журавлёвой, Л.С. Тарасевича. – М.: ИНФРА – М, 2003.
24. Экономическая теория/ Под ред. проф. А.И. Добрынина, проф. Л.С. Тарасевича, учебник для ВУЗов. 3-е изд. – С-Пб: Изд. СПб ГУЭФ, Изд «Питер», 2000.

Допоміжна

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Голос України. - 1996, 13 лип.
2. Про внесення змін до Конституції України: Закон України від 8 грудня 2004 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР України). – 2005, - №2, – Ст. 44.

3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р.
4. «Про зайнятість населення»/ Закон України зі змін. № 5067 - VI від 05.07.2012 [Електронний документ] Режим доступу: zakon3.rada.gov.ua
5. Цивільний кодекс України. – 16.01.2003.
6. Закон України від 07.06.96 «Про захист від недобросовісної конкуренції»// ВВРУ.- 1996.- N 36, ст.164
7. Закон України від 24.03.95 № 108/95-ВР «Про оплату праці»// ВВРУ.- 1995.- № 17, ст.121
8. Закон України від 07.02.91 № 698-12 «Про підприємство» // ВВРУ.- 1991.- № 14, ст. 168
9. Закон України від 27.03.91 № 887-12 «Про підприємства в Україні» // ВВРУ.- 1991.- № 24.- ст. 272

13. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Верховна Рада України [Електронний ресурс] // Режим доступу: // www.rada.gov.ua
2. Державна служба статистики [Електронний ресурс] // Режим доступу: // www.ukrstat.gov.ua
3. Віртуальний читальний зал ПДАБА [Електронний ресурс] // Режим доступу: // <https://pgasa365.sharepoint.com/sites/e-library>

Розробник

(підпис)

(Ольга КІРІЧЕНКО)

Гарант освітньої програми

(підпис)

(Наталя ВЕЛЬМАГІНА)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
економічної теорії та права
Протокол від «30» 06 2021 року № 9